

Borgerforeningen Møls
v/Jørgen Ørgård
Gl. Kirkevej 7
8420 Knebel

Den 25. august 2010
Sagsnr.: 6394
Dok.nr.: 125593
Ref.: 2AFD2KT /BFP
Tlf.: 33923426
E-mail: bfp@fvm.dk

Vedr. foreningens henvendelse til Folketingets Ombudsmand i sag om tilladelse til opdrætsanlæg til muslinger i Knebel Vig

Folketingets Ombudsmand har i brev af 8. juli 2010 henvendt sig til Fødevareministeriets departement vedr. Deres brev af maj 2010, hvori De klager over sagsforløbet i forbindelse med Fiskeridirektoratets afgørelse af 9. januar 2009 ang. tilladelse til etablering af et anlæg til opdræt af blåmuslinger i Knebel Vig (Århus Bugt).

Ombudsmanden anmoder i sit brev Fødevareministeriets departement om en stillingtagen til, hvorvidt ministeriet kan behandle borgerforeningens klage, enten som klageinstans eller på andet grundlag. Ombudsmanden har desuden anmodet departementet om at svare borgerforeningen direkte (med kopi til ombudsmanden af sit svar).

Departementet har forelagt ombudsmandens henvendelse for Fiskeridirektoratet, der i den anledning har bemærket flg.:

”Fiskeridirektoratet modtog i forsommeren 2008 to ansøgninger vedrørende etablering af anlæg til opdræt af blåmuslinger på line i vandsøjlen i to områder af Århus Bugt – Knebel Vig og Begtrup Vig.

For så vidt angår ansøgning vedrørende etablering af opdrætsanlæg i Knebel Vig, har der i forbindelse med Fiskeridirektoratets behandling af denne ansøgning været tale om flere høringsrunder vedrørende forskellige positioner for placeringen af opdrætsanlægget.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at det er almindeligt forekommende i forbindelse med Fiskeridirektoratets behandling af sager om muslingeopdræt, at der sker en justering i forhold til positioner for placering af opdrætsanlæg.

Den foreliggende sag om anlægget i Knebel Vig omfatter ikke fornyede behandlinger af samme ansøgning, men forskellige ansøgninger fra samme virksomhed. Tilladelsen af 9. januar 2009 vedrører således en position for anlæggets placering, der er forskellig fra den position, som virksomheden oprindeligt ansøgte om.

Om ansøgningsforløbet, der afsluttes med tilladelsen af 9. januar 2009 til placering af et opdrætsanlæg i Knebel Vig, kan oplyses følgende:

1) Den 28. december 2007 ansøgte virksomheden Marifoods ApS om tilladelse til etablering af et anlæg til opdræt af blåmuslinger i Århus Bugt.

Opdrætsansøgningen blev i overensstemmelse med Fiskeridirektoratets praksis for behandling af ansøgninger om muslingeopdræt sendt i høring hos de relevante myndigheder og interessenter, bl.a. Miljøcenter Århus og Farvandsvæsenet.

Det fremgik af høringssvaret fra Farvandsvæsenet, at en etablering af opdrætsanlæg med den ønskede placering ville være uforenelig med den eksisterende anvendelse af området, idet anlægget ville udgøre en fare for sejlåds i området. Dette blev af Fiskeridirektoratet meddelt ansøgeren.

2) Virksomheden Marifoods ApS forespurgte på den baggrund den 21. april 2008 Fiskeridirektoratet vedrørende en alternativ placering af anlægget i Knebel Vig. Det fremgik imidlertid, at der var ringe vanddybde på den placering i Knebel Vig, som ansøgeren havde angivet, og Fiskeridirektoratet gjorde ansøgeren opmærksom herpå.

3) På det grundlag ansøgte virksomheden Marifoods ApS den 22. april 2008 om en ny placering af anlægget i Knebel Vig, der lå længere fra kysten på større vanddybder. Fiskeridirektoratet udsendte ansøgningen med denne nye placering i høring.

Den 24. juni 2008 fremsendte Miljøcenter Århus sit høringssvar til Fiskeridirektoratet, og heraf fremgik det, at miljøcenteret ikke kunne anbefale en etablering af opdrætsanlæg i Knebel Vig. Som begrundelse herfor blev det anført, at området ofte rammes af iltsvind, og at Knebel Vig ikke er et område med god vandudskiftning.

Fiskeridirektoratet fandt ikke, at risikoen for iltsvind mv. i området gav grundlag for at meddele afslag på ansøgningen.

Fiskeridirektoratet tilkendegav ved brev af 5. november 2008 sin hensigt om at meddele tilladelse til etablering og drift af de to opdrætsanlæg.

Som grundlag for ovenstående vurdering har Fiskeridirektoratet i en hensigtserklæring af 5. november 2008 over for Syddjurs Kommune og Århus Miljøcenter henvist til den såkaldte "Blåmuslingefase III rapport", som er udarbejdet af Dansk Skaldyrcenter (DSC) i Nykøbing Mors.

Det fremgår af rapporten, at muslingebrug giver reducerede iltforhold på bunden, men at effekten er afhængig af forholdene i området og desuden er meget lokal. Det fremgår således af rapporten, at de reducerede iltforhold, som kan optræde i forbindelse med et muslingebrug, fortrinsvis forekommer lige under anlæggene.

Dansk Skaldyrcenter har herudover over for Fiskeridirektoratet anført, at et muslingebrug virker som et biologisk filter for et større område ved at være med til at fjerne næ-

ringsstoffer fra vandsøjlen og derved reducere sedimentation (nedfald), hvilket forbedrer iltforholdene til gavn for hele produktionsområdet.

4) På foranledning af Farvandsvæsenet, som i forbindelse med høring om anlægget ved mail af 24. november 2008 foreslog en placering af anlægget, som var trukket tilpas langt væk fra opankringsbøjer, blev der foretaget en geografisk justering af anlægget. Dette betød samtidigt, at anlægget blev placeret på over 10 meter vand.

På ovenstående baggrund, fandt Fiskeridirektoratet, at der med denne geografiske justering var grundlag for at meddele tilladelse til opdræt af linemuslinger, herunder etablering af opdrætsanlæg, idet man fra direktoratets side samtidigt vurderede, at der var taget højde for de indvendinger, som var fremkommet under høringsprocessen.

Det bemærkes, at der ikke var tale om ansøgning om placering af opdrætsanlæg i eller i nærheden af de naturbeskyttede arealer (Natura 2000-områder), således at de særlige krav og hensyn, der gælder i henhold til habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivet skulle bringes i anvendelse.

Den 9. januar 2009 blev den officielle tilladelse til opdrætsanlægget i Knebel Vig givet. Tilladelsen omfatter både opdræt af blåmuslinger og opdræt af østers. Det bemærkes i den forbindelse, at det ikke p.t. er muligt at opdrætte østers på liner, men at det som standard omfattes af opdræstilladelser for at tage højde for det tilfælde, at der i løbet af tilladelsens 10-årige gyldighedsperiode udvikles metoder til østersopdræt på denne type anlæg.

Generelt om opdræt af blåmuslinger

Det skal bemærkes, at opdræt af blåmuslinger på line i vandsøjlen anses som en skånsom muslingeproduktionsform, idet påvirkningen af det omkringliggende miljø er minimal. Desuden bemærkes, at Miljøministeriet (By- og Landskabsstyrelsen) og Fødevarerministeriet (Fiskeridirektoratet) i forbindelse med løbende drøftelser om den kommende vandplanlægning i henhold til vandrammedirektivet er enige om at undersøge mulighederne for udvikling af en form for muslingeproduktion, som er skånsom over for det omkringliggende miljø. I den forbindelse indgår en yderligere opbygning af muslingeopdræt på liner.

Fiskeridirektoratets korrespondance med Borgerforeningen Mols

Fiskeridirektoratet har i løbet af sommeren og efteråret 2009 korresponderet med Borgerforeningen Mols vedrørende tilladelsen, som Fiskeridirektoratet meddelte den 9. januar 2009 til etablering af et opdrætsanlæg til blåmuslinger i Knebel Vig.

Borgerforeningen har i en række henvendelser til direktoratet således stillet spørgsmålstegn ved grundlaget for tilladelsen samt kritiseret direktoratets behandling af sagen, og foreningen har anmodet direktoratet om en revurdering af sagen.

Borgerforeningen Mols henvendte sig første gang til direktoratet om sagen den 9. juli 2009, hvorved foreningen rejste spørgsmål til Fiskeridirektoratets behandling af opdrætsansøgningen for så vidt angår anlægget i Knebel Vig og foreningen anmodede direktoratet om en revurdering af sagen.

Fiskeridirektoratet svarede på henvendelsen ved brev af 20. juli 2009 og heri redegjorde direktoratet for sagsforløbet og præciserede herunder, at der i den foreliggende sag var tale om flere forskellige positioner for placeringen af det ønskede anlæg og således ikke flere behandlinger af samme ansøgning.

./ Den 17. juli 2009 afgik ministersvar på § 20-spørgsmål (S 2619) fra Folketinget om sagen vedrørende opdrætsanlæggets betydning i forhold til risiko for iltsvind samt eventuelle forstyrrelser af eksisterende aktivitet i området, bl.a. sejlsport. (kopi af svar vedlagt)

Borgerforeningen Mols henvendte sig på ny til Fiskeridirektoratet om sagen den 12. september 2009, og direktoratet svarede på denne henvendelse den 17. november 2009.

Den 4. december 2009 rettede Borgerforeningen Mols en tredje henvendelse i sagen til Fiskeridirektoratet. Kort herefter modtog fødevareministeren to spørgsmål fra Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg (spørgsmål 206 og 207), hvor ministeren blev anmodet om en redegørelse for sagen om opdrætsanlægget i Knebel Vig.

Folketingsspørgsmålene vedrørte de samme forhold, som Borgerforeningen havde rejst i brevet af 4. december 2009 samt 12. september 2009. Forholdene omhandler bl.a., at Borgerforeningen mener, at Fiskeridirektoratet har givet tre afslag til indehaveren af opdrætsanlægget (Marifood ApS v/Rasmus Bjerregaard) og herefter har givet tilladelse til anlægget.

Idet spørgsmålene vedrørte de samme problemstillinger som i Borgerforeningens brev af 4. december 2009, vurderede Fiskeridirektoratet, at der ikke skulle udarbejdes svar på borgerforeningens henvendelse af 4. december 2009, før at fødevareministerens svar på de to folketingsspørgsmål var afgået.

Fødevareministerens svar på folketingsspørgsmålene afgik den 13. januar 2010. Det fremgår af svarene, at der i forbindelse med behandlingen af opdrætsansøgningen i Knebel Vig har været tale om flere høringsrunder vedrørende forskellige positioner for placeringen af opdrætsanlægget. Der har ikke været tale om flere behandlinger af samme ansøgning og dermed heller ikke tre afslag.

Den 20. januar 2010 lagde Borgerforeningen Mols en kommentar til det afgåede ministersvar på folketingsspørgsmål 206 på deres hjemmeside (www.borgerforeningen-mols.dk.) Herudover udtalte foreningen sig til brug for et indlæg i Århus Stiftstidende af 27. januar 2010. Det fremgik af dette, at foreningen var helt bekendt med indholdet af de to svar, og Fiskeridirektoratet anså derfor også henvendelsen af 4. december 2009 fra borgerforeningen for besvaret.

Borgerforeningen Mols har senest henvendt sig til Fiskeridirektoratet ved brev af 4. april 2010, hvor foreningen gav udtryk for, at direktoratet ikke i forbindelse med den øvrige korrespondance med foreningen fandtes at have redegjort tilfredsstillende for sagen om tilladelsen til opdrætsanlægget i Knebel Vig. Til brevet var vedlagt et billede af en flåde, der havde revet sig løs fra det i sagen omhandlede opdrætsanlæg nr. 238.

Fiskeridirektoratet besvarede henvendelsen ved brev af 9. april 2010, hvorved direktoratet opridsede korrespondancen i sagen og afslutningsvis anførte, at borgerforeningen efter direktoratets opfattelse var fuldt orienteret om sagsforløbet, og at direktoratet ikke havde yderligere oplysninger, der kunne belyse sagen.

Fiskeridirektoratet anførte videre, at man ikke fandt, at der i forbindelse med korrespondancen med Borgerforeningen var fremkommet nye oplysninger, som ville kunne danne grundlag for en revurdering af sagen, hvilket endvidere senest var meddelt foreningen ved direktoratets brev af 17. november 2009.

Afslutningsvis oplyste Fiskeridirektoratet for så vidt angår billedmaterialet vedrørende den løsrevne flåde, at direktoratet havde kontakttet ejeren af opdrætsanlægget nr. 238 og pålagt denne at få forholdene omkring anlægget bragt i orden.

Lovgrundlag

Opdræt af fisk er reguleret i lov om fiskeri og fiskeopdræt (fiskeriloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 978 af 26. september 2008. Bestemmelserne om opdræt i saltvand fremgår af lovens kapitel 13, §§ 66 – 70.

Der er endvidere fastsat nærmere regler om opdræt af muslinger m.m. i vandsøjlen, jf. bekendtgørelse nr. 267 af 29. marts 2006 om opdræt m.m. i vandsøjlen. Af bekendtgørelsen fremgår det bl.a., at etablering, udnyttelse og drift af et opdrætsanlæg kun må finde sted efter tilladelse fra Fiskeridirektoratet.

Fiskeridirektoratet har myndighedskompetencen til at træffe afgørelser om muslingeopdræt, og der er ikke krav om anden godkendelse fra f.eks. miljømyndighed eller kommune.

Fiskeridirektoratet har i ovennævnte besvarelser på Borgerforeningen Mols henvendelser redegjort for den konkrete sag og herunder sin sagsbehandling i den forbindelse. Fiskeridirektoratet vurderer, at sagen er fuldt ud belyst over for Borgerforeningen Mols, og at direktoratet i forbindelse med de afgåede svar til Borgerforeningen har forholdt sig til Borgerforeningens spørgsmål og synspunkter.

Fiskeridirektoratet vurderer endvidere ikke, at der i forbindelse med korrespondancen med Borgerforeningen Mols er fremkommet nye oplysninger, som ville kunne danne grundlag for en revurdering af sagen. Dette er meddelt Borgerforeningen Mols senest i forbindelse med direktoratets skrivelse af 17. november 2009.”

Departementets bemærkninger

Fødevarerministeriets departement kan henholde sig til det foran anførte.

For så vidt spørgsmålet om klage skal departementet bemærke, at klageberettiget på Fiskeridirektoratets område typisk vil være adressaten for en afgørelse, idet denne uden videre må anses som part i sagen og har en væsentlig og individuel retlig interesse i af-

gørelsen. Der gælder ikke for så vidt angår fiskerilovens kapitel 13 (Opdræt i saltvand) en udvidet klageadgang.

På ovenstående baggrund må departementet afvise at behandle sagen som klageinstans, idet man ikke vurderer, at Borgerforeningen Mols er klageberettiget i den foreliggende sag.

Med venlig hilsen

Bo F. Raaschou-Pedersen

cc: Folketingets Ombudsmand

Folketingets Lovsekretariat

København, den

Sagsnr.:16888/526507

17 JULI 2009

... elektronisk til ...

17/709 14 50

Folketinget har i skrivelse af 13. juli 2009 (spørgsmål S 2619) anmodet om min besvarelse af følgende af Per Clausen (EL) stillede spørgsmål:

Spørgsmål S 2619:

”Mener ministeren, at det er rimeligt at etablere et nyt opdrætsanlæg for muslinger ved Knebel Vig, som kan føre til større iltsvind i området og blokere for den sejlsport, som i forvejen foregår i området?”

Svar:

Spørgsmålet er blevet forelagt for Fiskeridirektoratet, som overfor mig har oplyst følgende, hvortil jeg henholder mig:

Fiskeridirektoratet meddelte den 9. januar 2009 tilladelse til etablering af et anlæg til opdræt af blåmuslinger i Knebel Vig.

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen fremsendte Fiskeridirektoratet, i overensstemmelse med direktoratets praksis for behandling af ansøgninger om muslingeopdræt, sagen i høring hos de relevante myndigheder og interessenter, bl.a. Miljøcenter Århus og Farvandsvæsenet.

Det fremgik af høringssvaret fra Farvandsvæsenet, at en etablering af opdrætsanlæg med den anførte placering ville være uforeneligt med den eksisterende anvendelse af området, idet anlægget ville udgøre en fare for sejlads i området. Dette blev meddelt ansøger.

På baggrund af udtalelsen søgte ansøgeren om en alternativ placering af anlægget i Knebel Vig, og den nye placering blev i forbindelse med en fornyet høring godkendt af Farvandsvæsenet som forenelig med sejladsen i området.

I forbindelse med høringen fremkom Miljøcenter Århus med betænkeligheder vedrørende etablering af et opdrætsanlæg i Knebel Vig, idet man anførte, at området ofte rammes af iltsvind, og at Knebel Vig ikke er et område med god vandudskifning.

Problematikken vedrørende iltsvind i forbindelse med muslingeopdræt er bl.a. behandlet i den såkaldte "Blåmuslingefase III rapport" fra februar 2008, som er udarbejdet af Dansk Skaldyrcenter (DSC) i Nykøbing Mors. Det fremgår af rapporten, at de reducerede iltforhold, som kan optræde i forbindelse med et muslingebrug, fortrinsvis forekommer lige under anlæggene.

Dansk Skaldyrcenter har herudover overfor Fiskeridirektoratet anført, at et muslingebrug virker som et biologisk filter for et større område ved at være med til at fjerne næringsstoffer fra vandsøjlen og derved reducere sedimentation (nedfald mod bunden), hvilket forbedrer iltforholdene til gavn for hele produktionsområdet.

På ovenstående baggrund vurderede Fiskeridirektoratet ikke, at risikoen for iltsvind i området gav grundlag for at meddele afslag på ansøgningen. Fiskeridirektoratet har fastsat et vilkår om egenkontrol i opdrætstilladelsen, hvorefter anlægshaveren forpligtiges til at udtage sedimentprøver mv., således at det blev muligt at overvåge påvirkningerne fra anlægget. Tilladelsen vil kunne ændres eller inddrages, hvis det i forbindelse med egenkontrollen og direktoratets overvågning heraf viser sig nødvendigt.

På ovenstående baggrund, fandt Fiskeridirektoratet, at der var grundlag for at meddele tilladelse til opdræt af linemuslinger, herunder etablering af opdrætsanlæg, idet man fra direktoratets side samtidigt vurderede, at der var taget højde for de indvendinger, som var fremkommet under høringsprocessen.

Eva Kjet Hansen

Mette Selchau
/Mette Selchau